

Verklaring inzake beleggingsbeginselen PDN

(versie januari 2020)

Vermogensbeheer

Het fonds heeft de volledige administratie, inclusief die van de pensioenverzekeren-administratie en van het vermogensbeheer, als ook het vermogensbeheer zelf volledig uitbesteed aan DPS. In dit hoofdstuk worden het beleggingsbeleid en de richtlijnen voor het vermogensbeheer beschreven. Ingegaan wordt op het strategisch beleggingsbeleid, de opzet van de vermogensbeheeractiviteiten, de beleggingsrichtlijnen, de wijze van risicobeheersing en de resultaatsevaluatie.

De hoofdlijnen van het lange termijn strategisch beleggingsbeleid voor de periode lopend van medio 2015 tot en met 2020 zijn vastgelegd in het strategisch beleidsplan van het fonds. Het strategisch beleidsplan bevat naast de strategische doelen en ambities ook de uitgangspunten die aan de basis liggen van het lange termijn strategische beleid. Deze uitgangspunten hebben betrekking op de ontwikkeling van het deelnemersbestand, de economische uitgangspunten waaronder verwachtingen omtrent rente niveaus, rendementen en volatiliteiten, maar ook premiestelling en toeslagbeleid. Het strategisch beleidsplan bevat tenslotte ook het strategisch beleggingsbeleid en de mate van afdekking voor rente- en valutarisico.

Jaarlijks wordt een beleggingsplan opgesteld waarin het te voeren operationele beleggingsbeleid nader wordt geconcretiseerd binnen de kaders en risicogrenzen van het voornoemde lange termijn strategisch beleggingsbeleid. Op basis van ondermeer macro economische vooruitzichten en de daarmee samenhangende risico en rendementsverwachtingen worden de verschillende beleggingsmarkten, maar ook de relatieve aantrekkelijkheid van deze markten herbeoordeeld. Op basis hiervan wordt het strategisch beleid verder geconcretiseerd met kaders, richtlijnen en benchmarks.

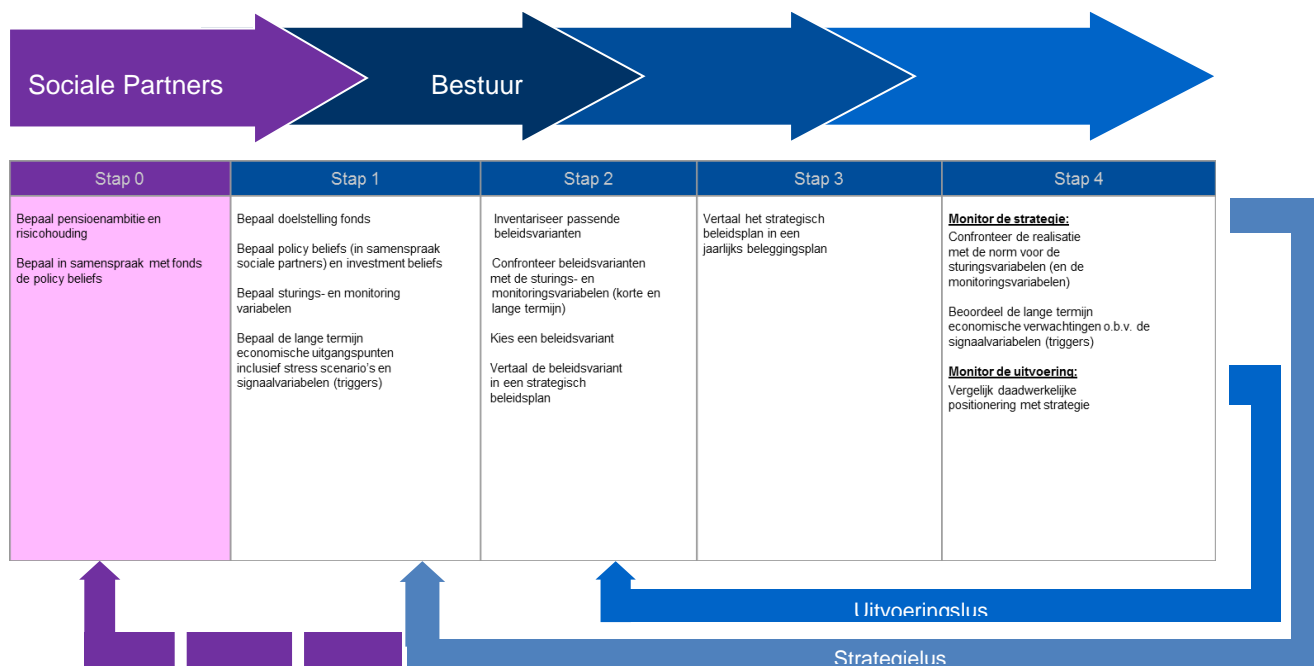
De strategische beleggingsportefeuille

Het bestuur heeft de strategische beleggingsportefeuille als volgt vastgesteld:

Kernportefeuille	Norm
Matchingportefeuille	55,0%
Rendementsportefeuille	45,0%
Liquide middelen	0,0%
Totaal	100,0%

Integraal Balansmanagement

Het strategisch lange termijn beleid van het fonds is met een aanpak van Integraal Balansmanagement door het bestuur vormgegeven waarbij de activa en de passiva kant van de balans in samenhang worden beheerd.

Deze integrale aanpak heeft geleid tot een strategisch beleid en vertaling van dit beleid naar een strategisch beleidsplan waarin het lange termijn beleggingsbeleid op hoofdlijnen is weergegeven. Hierbij geldt dat de operationele inrichting van het beleggingsbeleid en daarmee ook de uiteindelijke concrete portefeuilleconstructie zoals uitgeschreven in het onderhavige jaarlijkse beleggingsplan uitdrukkelijk zijn vormgegeven rondom de kaders en aanwijzingen zoals deze op hoofdlijnen zijn vervat in het strategisch beleidsplan. Hiermee wordt een consistent beleggingsbeleid dat aansluit bij de lange termijn strategische doelstellingen zeker gesteld. Binnen het jaarlijkse operationeel beleggingsplan wordt evenals binnen het strategisch beleidsplan een verantwoord en evenwichtig beleggingsbeleid voorgestaan binnen een door het bestuur op strategisch niveau bepaald acceptabel risicoprofiel.

Marktrisico's

Binnen de beleggingsportefeuille zijn verschillende risico's te onderscheiden. Deze risico's worden beheerst door voldoende spreiding aan te brengen in de beleggingen en door een zo hoog mogelijke dekkingsgraad na te streven waarmee deze risico's kunnen worden opgevangen. De belangrijkste risico's zijn:

- Valutarisico**
Strategisch wordt 65% van het valutarisico in de rendementsportefeuille (exclusief alternatieve beleggingen) afgedekt, vanuit tactisch oogpunt kan dit binnen bandbreedtes van +/- 20%-punt fluctueren. Het valutarisico in de matchingportefeuille wordt 100% afgedekt.
- Rente- en inflatierisico**
De beleggingen en de verplichtingen van het fonds zijn gevoelig voor veranderingen in de rente. Het fonds heeft een dynamisch strategisch rentebeleid, waarbij de renteafdekking aangepast kan worden afhankelijk van het niveau van de nominale rente. Strategisch wordt 31% van het renterisico afgedekt. Vanuit tactisch oogpunt kan dit binnen bandbreedtes van +/- 5%-punt fluctueren.

Op deze manier wordt de rentegevoeligheid van de beleggingen voor een groot deel afgestemd op de rentegevoeligheid van de verplichtingen

- *Aandelenrisico*
De aandelenportefeuille is wereldwijd gespreid (gediversifieerd), waardoor ontwikkelingen betreffende individuele bedrijven een verwaarloosbare invloed hebben op de portefeuille.
- *Kredietrisico*
Dit is het risico dat obligaties van bedrijven en financiële instellingen in waarde dalen, doordat de kredietwaardigheid afneemt. In de gespreide portefeuille wordt voornamelijk geïnvesteerd in bedrijven die voldoende kredietwaardig zijn. De kredietwaardigheid wordt mede gebaseerd op een oordeel van (rating)bureaus.

Maatschappelijke betrokkenheid

Gegeven de plaats die Stichting Pensioenfonds DSM Nederland in de maatschappij inneemt, wordt bij het vaststellen en het uitvoeren van het beleid niet alleen rekening gehouden met financiële aspecten, maar wordt eveneens met aspecten die van belang zijn voor een duurzame en sociale ontwikkeling van de maatschappij rekening gehouden. Het fonds heeft beleid ontwikkeld inzake Maatschappelijk Verantwoord Beleggen. Hierbij prevaleert uitdrukkelijk de primaire verantwoordelijkheid die het fonds draagt aangaande de zekerstelling en uitbetaling aan deelnemers van het met de werkgever overeengekomen pensioen.

Het beleid van het fonds is op zes pijlers gebaseerd:

- *Uitsluiting*
De basis voor het uitsluiten van ondernemingen en landen zijn de activiteiten die de Verenigde Naties, de Europese Unie of de Nederlandse overheid onaanvaardbaar vinden. Het fonds belegt daarom niet in ondernemingen die op basis van de 10 principes van het Verenigde Naties Global Compact onacceptabel gedrag vertonen. Producenten van controversiële wapens zoals nucleaire wapens, biologische wapens, chemische wapens, verarmd uraniummunitie, en witte fosformunitie die niet onder de uitsluitingscriteria van het Global Compact vallen (zoals clustermunitie) worden ook uitgesloten. Om bedrijven en landen voor uitsluiting op het spoor te komen, onderzoekt Sustainalytics voor het fonds in welke bedrijven en landen het fonds niet zou moeten beleggen. Sustainalytics screent voor het fonds zowel ontwikkelde als opkomende markten op de genoemde criteria. Op basis van bovenstaande criteria worden niet alleen aandelen, maar ook bedrijfs- en staatsobligaties uitgesloten door het fonds. Tevens zijn staatsobligaties van landen waarop een sanctie van de VN en/of de Europese Unie rust, uitgesloten van het beleggingsuniversum. Hierbij gaat het voornamelijk om mensenrechten vraagstukken en wapens. De externe managers worden op de hoogte gehouden van de uitsluitingen met uitzondering van beleggingsfondsen voor gemeenschappelijke rekening waarbij het niet mogelijk is om criteria van het fonds te integreren.
- *Engagement*
Hierbij wordt met bedrijven, die gedrag vertonen dat niet in lijn ligt met de principes van de UN Global Compact, een traject van intensieve dialoog gestart. PDN maakt gebruik van de diensten van BMO om de inspanningen op dit gebied verder te intensiveren.
- *Doelinvesterings*
Met deze doelinvesterings kan zeer gericht geïnvesteerd worden in bepaalde maatschappelijke thema's die gerelateerd zijn aan duurzame ontwikkeling. Gedacht kan worden aan Alternatieve Energie en Microfinanciering. Naast het duurzame karakter van deze beleggingen, kan door middel van deze beleggingen ook een beter rendement en/of een lager risico van de gehele portefeuille van het fonds behaald worden (via diversificatie voordelen).

Eventuele doelinvesteringen worden dan ook getoetst aan de financiële parameters die gelden voor het fonds (een goed rendement of een vermindering van het risico op totaalniveau). De 17 Sustainable Development Goals van de UN vormen het raamwerk waarin het duurzame karakter van de doelinvesteringen geclassificeerd worden.

- *Transparantie*
Het fonds maakt voor iedereen transparant waar het zijn geld belegt. Op de website zijn de namen te vinden van alle bedrijven waarin het fonds per ultimo jaar een allocatie heeft. Het fonds geeft de namen van beleggingen in alle beleggingscategorieën (dus ook van de maatschappelijk verantwoorde beleggingen) van zowel interne als externe beleggingen en beleggingsfondsen. Tevens maakt een duurzaamheidsverslag dat het gevoerde maatschappelijk verantwoord beleggingsbeleid uitlegt, en informeert over de invulling hiervan, gedurende het jaar onderdeel uit van het transparantie beleid.
- **ESG Integratie**
Het fonds benut waar mogelijk ESG factoren in het beheer en beoordeling van beleggingen. ESG staat voor Environment (omgeving / milieu) Social (sociaal) en Governance (ondernemingsbestuur). Een minimaal niveau op het gebied van ESG is nodig om het bestaansrecht van een bedrijf of belegging te garanderen.
- **Corporate Governance**
Het pensioenfonds heeft een actief stembeleid met betrekking tot Nederlandse beursgenoteerde ondernemingen en maakt daarbij gebruik van een daartoe gespecialiseerd stemadviesbureau. Het stembeleid is in lijn met de door de Monitoring Commissie Corporate Governance geformuleerde best practice bepalingen. De Corporate Governance Code is opgesteld om het bestuur van en het inzicht op Nederlandse beursgenoteerde ondernemingen te verbeteren. Een apart deel is ingeruimd voor de verantwoordelijkheid van institutionele beleggers. Van hen wordt verwacht er op toe te zien dat ondernemingen op een zorgvuldige wijze met deze principes en best practice bepalingen omgaan. De code onderstreept ook de plichten van institutionele beleggers op dit gebied. Deze plichten betreffen transparantie van het stembeleid, de verantwoording van dit beleid en het stemgedrag tijdens de Algemene Vergadering van Aandeelhouders. Deze plichten zijn opgenomen in de wet op het financieel toezicht (Wft), welke op 1 januari 2007 in werking is getreden.

Het stembeleid en stemgedrag van het fonds zijn opgenomen op de website www.pdnpensioen.nl.